

Mi az ünnep?

Amikor ezeket a sorokat írom, még nem vagyok a Találkozó. Tudom, ez csalás, hiszen a Besúgó mindig a Találkozó hangulatáról, az ott megszületett érzelmekből táplálkozik, az élményektől lesz olyan bizsergető, szíveket melengető. De sajnós az idei évben ez már csak ilyen. Összecsúszott három rendezvény, három felé kell mennem, teleportálni még csak-csak megtanultam, de időutazni sajnos még nem.

Drága Kupuszina! Jubilálunk. Életem első Sűgőjét itt szerkesztettem. Nagy menet volt, arra emlékszem, alig aludtam 3-4 órákat, a kezem a végére rettenetesen fájt a Sűgők vágásától, pedig milyen sokat segítettetek (ebben is)! Ez az 5. évem sűgős lányként – lányként? Azóta asszony lettem... Lett némi rutinom, kaptam szuper munkatársakat, és azóta terjedelmesebb számokat készítünk. Mindez 5 év alatt. Bele se merek, bele se tudok gondolni, milyen tapasztalatotok lehet a száz év után. Hát csodálkozunk így, hogy a csoportotoknál díjak armadát soroljuk fel mindig?

Hogy tudjátok, hogyan kell megszervezni a fesztivált? Hogy időben készen van minden? Hogy mindenki véresen komolyan veszi a dolgát, amikor a színpadon van?

Igen ám, de a tapasztalatba, a rutinba nagyon könnyű belesüllyedni. Egy idő után elveszíti az értelmét a kitűzött cél, nem tudjuk már, miért kezdtek el, csak csináljuk, s már nem olyan lelkesedéssel, nem olyan mértékű kreativitással, mint előtte. Egyszerűen megunjuk, emiatt végül vagy belefásultan, de csináljuk tovább, vagy végleg abbahagyjuk.. Így vesznek el a világból dolgok.

De mi van akkor, ha a régi helyzetekben megtaláljuk az újat, a kihívást, ha folyamatosan új célokat tűzünk ki magunk elé? Ha folyamatosan változtok és változtattok? Azt hiszem, akkor születik meg a 100 éves történelem.

Az, hogy 100 éve együtt, egy témában lélegeztünk, valami fantasztikus dolog.

Mi az ünnep? A közösséghez való tartozásunk megerősítése. Az együvé tartozás mellkasszorító érzése. Az ünnepet akkor érezzük igazán át, ha vállaljuk az összetartozást, ha felismerjük, s valljuk és felvállaljuk mindazt, amit a közösség tagjai fontosnak tartanak. A közösség, amihez tartozunk olyan, mint ha lenne egy fogadott családunk, akiket mi magunk válogattunk magunk köré. Persze, ebben a családban is mindig van olyan, aki olykor-olykor idegesít, aki megért, aki szórakoztat bennünket. De mindezek ellenére tudjuk, hogy az életünk elválaszthatatlan része, s mi is az ő életüknek azok vagyunk.

Gabnai Katalin Színházaskönyvét idézve: „Bár a jó színház mindig ünnep, maga az ünnep nem színházi, hanem szociális esemény.” Itt, ebben a 10 napban a jó színház ünnep, az ünnep pedig színházi és közösségi esemény is lesz.

Virág Kiss Anita

Kedves színházkedvelő közönség! Kedves kupuszinaiak!

mgr. Hajnal Jenő Elnök Úr ünnepi beszéde, mely elhangzott Bácskertesén, 2019. április 5-én a XXIV. Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának megnyitóján

Kezdjük a rideg tényekkel! A Szabadkai Népkör színpadán száz évvel ezelőtt, 1919. április 20-án, húsvéthétfőn egy lelkes kis csoport bemutatta a *Vidám kabaréest* című összeállítást, s bár nem volt különösebb ok a derűre, a társulat mégis ezzel az előadásával olyan üzenetet fogalmazott meg, amely a túlélésbe vetett hit reményét hagyta az utókorra, mindeneke előtt ránk, délvidéki magyarokra egy olyan „szép új világ” hajnalán, amelynek hangulatát Garay Béla szabadkai színész, rendező, a kor krónikása így jellemezte: „Síri csend ült a városokon, a falvakon. Idegen melódiákat dúdolt... a szél, idegen léptek kopogtak az ereszek alatt. A világot jelentő deszkák már nem jelentettek világot... elmentek a színészek, és itt nem volt már senki és semmi, csak bánat és szomorúság és könny!”. Budapesten sem volt sokkal derűsebb a közhangulat, hiszen egy nappal korábban a vörös húsvét „öröme” a Hősök terére hívták a fiatalokat, hogy másvérsenyt rendezzenek a millenniumi emlékmű talpzatairól leemelt Habsburg uralkodók szobrain, miközben a főváros utcáin tombolt a vörös terror.

De folytassuk is a részvétlen tényekkel! Molnár József bácskerteszi rendező, kedves barátunk így idéz meg egy másik korabeli eseményt: „Száz évvel ezelőtt, a nagy háború után, a bizonytalansággal teli hónapokban idősebb Sturcz József kántortartó úgy érezte, hogy a

színházas életre hívásával erősítheti a kitartást, a reményt őseinkben, falunk akkori lakóiban. A választás Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművére esett. Az ősbemutatóra 1919. augusztus 1-jén, a kupuszini búcsú után került sor. Az előadás nagy sikert aratott, és ezzel falunk színháza elindult az immár száz éve tartó útján.” Természetesen a hihetetlen szentimentális-romantikus história magától értetődően tetszett a közönségnek: a népies jelmezek, a falusi szokások; a tánc, a zene és az ének.

De belegondoltunk-e abba, hogy ez az üde és örökzöld népszínmű valójában az

1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc végóráiban játszódik, hogy akkor, 1919 augusztusában, ott, abban a pillanatban mit érezhettek az előadás nézői Gyurinak, a gazdag parasztleánynek Rózsival, a nincstelen cigánylánnyal való szakítását látva; megsejtették-e akkor abban az otelloi konfliktusban mindazt, amit majd a jövő hoz számukra; vajon szemük előtt lobogott-e a piros-fehér-zöld – láthatatlanul, de mégis kézzelfogható közelségben?

Két időpont (1919 áprilisa, illetve augusztusa), két helyszín (Szabadka és Kupuszina), két színházi esemény (egy kabaréest és egy népszínmű bemutatója), két egyházi alkalom (húsvéthétfő és Anna-napi falubúcsú). Egy nehéz és küzdelmes út kezdete, amely akkor még nem is sejteti a következő „száz év magányát”: az újrakezdés minden nehézségét, fájdalmát, gondját és baját (és csak néha-néha egy-egy örömet), a megaláztatásokat („Govori državnim jezikom!”), a hontalanságot, majd

a „visszatért Délvidék” rövid intermezzóját, 1944 és 1945 kálváriáját, a bajusztépések „sátáni” időszakát, majd jóval később, a múlt század hatvanas éveiben hagyományaink és nemzeti örökségünk felfedezésének nagyszerűségét, művelődési és színházi életünk kiteljesedését, majd a múlt század kilencvenes éveinek újabbnál újabb megpróbáltatásait, a túlélési és megmaradási stratégiák kényszerű terhét. Mindezek ismeretében érdemes-e azon töprengenünk, hogy miért olyan feltűnő tájainkon a feledés, miért olyan nagy a múltnak hátat fordító dac? Kell-e azon csodálkoznunk mindazok után, ami mögöttünk maradt! S ma mégis úgy érezzük, hogy az előttünk torlódó napok – a böjti szelek süvítése ellenére – a május végi tavasz reményével is biztatnak bennünket, ha nem hagyjuk, hogy helyettünk, összefogásban és nemzetben gondolkodók és tevők helyett mások döntsenek sorsunkról és közös hazánkról. Egyedüli nagy szerencsénk, hogy még mindig és nem is akármilyen elszántsággal vagyunk útközben!

Mert – bizony – útközben vagyunk, és ennek az útnak egy újabb szép, jubileumi eseménye kezdődik el a mai nappal, hiszen a délvidéki öntevékeny magyar színjátszás legszebb ünnepére gyűltünk ismét össze, hogy együtt, közösen, közönségként megcsodáljuk egy-egy társulat életében a fellendülés és a kivirágzás legszebb pillanatait, vagy rácsodálkozunk egy újabb csoport és egy újabb alkotásra kész közösségi szellem gyötrelmes és szép megteremtésére.

Az elmúlt száz évben sokféle hangon szólalt meg a délvidéki magyar amatőr színjátszás. S azóta újabb és újabb hangok érik el fülünket. Bár még a kezdet kezdetén vagyunk, ám annál emésztőbb a láz, hogy akik szerepet vállaltak, el tudtak-e mélyedni az adott mű világában, s akarják-e mind tökéletesebben tolmácsolni azt saját mondani-

valójukkal együtt. A színház ügye vagy a színpadon látható teljesítmény a fontosabb-e? Kinek mit kell ma játszani? A megszülető előadásban az irodalom áramoljon-e az élet felé, vagy az élet köze-

ledjen az irodalom felé? Lesznek-e, leszünk-e elegenden, hogy fellobogjon a szenvedély a *Túladunai*, *A kert*, az *Indul a bakterház*, *Az ellopott futár*, a *Liliomfi*, a *Koldustű*, a *Mandra-*

góra, a *Bányavakság*, a *Black comedy*, a *Papírsárkány Királyság*, a *Függöny fel!*, a *Semmi*, a *Négy férfi gatyában*, a *Paravarieté*, a *Fűzér*, a *Švejk*, a *Meghalsz, Banya!* bemutatóján? Nyitott kérdések, amelyeket minden sikeres bemutató tisztáz, s minden újabb darabválasztás és színpadi próbálkozás újból és újból felvet. Nagy szerencsénk – mondom – hogy száz év után is útközben vagyunk.

Igen, útközben vagyunk azóta is. Útközben, de megállva és elrélvedve egy rövid időre és szinte már magunk előtt látva a mögöttem levő üres teret, amelyet színpadnak nevezünk, épp úgy, ahogyan majd azt az előttük álló tíz napban az itt fellépő csoportok színházzá varázsolnak. Amikor a következő pillanatokban házigazdáink, a bácskertes Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjászó csoportjának előadásával elkezdődik a játék, a játszók valójában egy külön világot kezdenek teremteni kilépve az egyik időből egy másikba átlépve. Ezért lesz ez az előadáskezdés is a csodavárásnak olyan pillanata, mint amilyen minden játékekezdésé. Az élvezet és az öröm csodájáé.

Most, amikor – elfogadva a megtisztelő felkérést – a Magyar Nemzeti Tanács képviseletében ünnepélyesen megnyitom a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIV. Találkozóját, annak a gondtalan öröme nek a békéjét és felszabadultságát kívánom minden résztvevőnek, mindenekelőtt játszónak és nézőnek, amelyet valamennyien átéltünk gyermekkorunk halál nélküli idejeként, és amelyet a felnőtt ember is – igaz már jóval ritkábban – megtapasztal életében a tiszta, világos, önmagát igazoló s önmagán túllépő misztikus öröm ragyogásában. A gyermekek örömeinek s ezt az örömet visszaidéző játéknak a jegyében nyitom meg színházi találkozókat. Kezdődjék hát a játék és a kegyes illúzió! Kellemes és hasznos időtöltést kívánok mindannyiunknak!

Mgr. Hajnal Jenő,
a Magyar Nemzeti Tanács elnöke

A játék elkezdődött

A 24-es szám ünneplőbe öltözött, ugyanis a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók 24. Találkozóján 24 panó várta a színjátszás szerelmeseit április 5-én a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színháztermében. A kiállítás apropóját az adta, hogy a kupuszinai színjátszás az idén ünnepli a százéves jubileumát, ezért nem volt kérdés, hogy a nyugat-bácskai település adjon ott-hont Vajdaság egyik legfontosabb színházi szemléjének.

Az előadásfotók nem csak hűen tükrözik a helyi színjátszás gazdag múltját, hanem szinte életre is keltették azt. Sokan a csodájára jártak a születésnap kiállításnak, amelyet **Varga Tamás**, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet közművelődési referense, és **Molnár József**, a bácskerteszi színjátszás amatőr rendezője nyitott meg. Molnár egykor színészként kezdett játszani a csapatban, és elmondta, hogy még ma is úgy érzi, hogy egy megállíthatatlan társulat műveli a kultúrát a faluban, amelynek az egyik célja mindig is az volt, hogy példát mutasson másoknak, és követőket gyűjtsön maga köré. Miután mindenki magába zárt egy szeletet a kupuszinai színjátszásból, az ünnepélyes megnyitó vette kezdetét a színházteremben.

A házigazdák nevében **Toldi István**, a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. „A színjátszás folyamatossága itt nálunk, békés, csendes világunkban soha nem kérdőjeleződött meg, sohasem került nagyobb válságba, őrizzük, életjük, szeretjük. A mai napig megengedhetjük magunknak, hogy ne engedjünk az igényességünkől, hogy előzenével adjuk elő a darabjainkat, hogy a mai napig büszkeség töltse el azt, aki színészként léphet színpadra. Ez a mi közösségünk összetartó ereje. Nem csak a reflektorfényben látható színészeket illeti elismerés, legalább olyan fontos munkájuk van a koreográfusoknak, zenészeknek, ügyelőknek, díszlettervezőknek, a varrónőknek, a sűgőknek, akiket nálunk kulisszásoknak nevezünk. Egy komoly előadás csak az összefogás eredményeként jöhet létre.”

Magyarország Szabadkai Főkonzulátusa már több éve partnere és támogatója a Találkozóknak. **Gombár Szeréna** konzulasszony köszöntőjében a *Kossuth Lajos azt üzenté* című dalra utalva felvette a kérdést, hogy vajon mit üzenhet Kossuth a mai embereknek. A konzulátus azt kéri a zsűritől, hogy ennek a kérdésnek a megválaszolására válasszon ki három díjazott társulatot, akik egy-egy 15 perces darabbal közelíthetik meg ezt a kérdést.

A folytatásban **Gondi Martina**, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója, és **Sutus Áron**, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke egy festményt ajándékozott Molnár Józsefnek a délvidéki színjátszásban végzett kitarító munkájáért.

Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke beszéde elején felelevenítette a száz évvel ezelőtt történt eseményeket, a szabadkai Népkör bemutatóját, illetve megemlékezett a bácskertesiek első előadásáról. A falu lakói Sturcz József kántortanító rendezésében Szigligeti Ede *A cigány* című népszínművét mutatták be. A Magyar Nemzeti Tanács elnöke elmondta, hogy az elmúlt száz évben sokféle hangon szólalt meg a délvidéki magyar amatőr színjátszás, és azóta újabb és újabb hangok érik el fülünket, ebből kifolyólag folyamatosan úgy érezzük, hogy útközben vagyunk. „Útközben, de megállva, és elrövedve egy rövid időre, és szinte már magunk előtt látva a mögöttem levő üres teret, amelyet színpadnak nevezünk épp úgy, ahogyan majd azt az előttünk álló tíz napban az itt fellépő csoportok színházzá varázsolnak.”

A megnyitó után a Találkozó első előadásaként a kupuszinai Sturcz József Színjátszó Csoportja mutatta be a *Tuladunai* című darabot.

Bíró Tímea

Kupuszina története

Részletek Silling István *Helytörténeti bevezető Kupuszináról* c. írásából, mely Bodor Anikó *Széles a Duna* c. könyvének elején található

[...] az egyetlen biztos támpontunk a falu történetét illetően az 1751. év május 14-én Zomborban kelt falutelepítési okirat, amelyet a Főlséges Udvari Magyar Kamara megbízásából báró Redl de Rothenhausen telepítési biztos írt alá, és egészében fennmaradt a Vajdasági Történelmi Levéltárban. Ennek alapján tudjuk, hogy az újonnan betelepítendő területet Kupuszina nevű helységnek nevezik, azaz nem pusztának, mint néhány más bácskai települést. Az okmány 1. cikkelye szó szerint kimondja, hogy az új telepesek „mínyajon Magyarok vagy Tótok, és Pápisták legyenek”. [...]

A XVIII. század közepén Kupuszinára települők származási helye máig kiderítetlen, nincs teljesen tisztázva. Vannak feljegyzések, okmányok, amelyek említik a telepesek őshazáját. Alexander Hankony kupuszinai jegyző 1859-ben a következőket jegyezte fel: „ez a helység pedig körülbelül 150 évvel ezelőtt Kupuszina néven alakult meg, szerbek által lakott település, akik több családból álló csoportosulásokban érkeztek Pest, Heves és Pozsony megyékből és Bácska különböző részein szétszórártak, habár a helységet jelenleg kizárólag az új telepesek lakják, akik magyarok és római katolikus vallásúak”.

Másutt Hankony ezt írja: „Az egész lakosság Magyarországból származik, a Pest, Heves és Pozsony megyékből, ahonnan 120 évvel ezelőtt telepedtek ide.”, később még fiatalít a falun: „A múltból a településben nincsenek mondák, különben is a lakosok alig 100 éve telepedtek le erre a vidékre.” Azonban a következő megjegyzést is hozzáfűzi lejegyzéséhez: „A település története, így ahogy itt szerepel, nem hiteles források, hanem szájhagyomány alapján készült.” [...]

Nyelvészeti, nyelvjárás-történeti szakmunka is tágítja a telepítéstörténet képét, ugyanis az 1950-es évek legvégén *A Magyar nyelvjárások atlaszá*nak tudós gyűjtői közül éppen Benkő Loránd járt a faluban dialektológiai anyag gyűjtése céljából, s az ő 1961. évi tanulmánya már egy másik megyét említ a telepesek kibocsátó szülőföldjeként: „Ez a Zombortól nyugatra-délnyugatra fekvő község azok közül a települések közül való, amelyek a törökidő után jórészt kihalt délvidéket – más nyelvű lakosokkal egyetemben – újra benépesítették. Lakosságának zöme Nyitra megyei magyar telepesekből tevődött össze, a »felvidéki« eredet

hagyománya ma is él körükben. A község neve először Bács megye 1699. évi összeírásában tűnik föl. Római katolikus lelkészségét is bácskai viszonylatban eléggé korán, 1754-ben szervezték. Az 1768. évi kamarai térkép szerint a faluban 157 család lakott, túlnyomórészt magyarok. Az 1773-i összeírás, valamint Korabinszky is 1786-ban tiszta magyar katolikus községnek mondja Kupuszinát. – A mai családnévanyag nagyobbik része magyar, kisebbik része délszláv és német eredetű. A környékről nyilván fokozatosan beszállingózott több délszláv és néhány német család a magyar össz hatására hamar elmagyarosodott; az eléggé nagy, közel négyezer lelket számláló község ma is tiszta magyar ajkú. – Kupuszina hajdan mocsaras, kiöntéses környéke, a rendkívül belterjes gazdálkodás (jórészt kertgazdaság), a délszláv és német környezet, a lakosság belső házasodása, nagyfokú összetartása és hagyomány-szeretete voltak főként azok a tényezők, amelyek a korábbi népviselet és népszokások, valamint a nyelvjárás mindmáig jórészt érintetlenül maradásához hozzájárultak. [...]

Az Osztrák–Magyar Monarchia idején 1904-ben új nevet kapott a falu, s Bácskertesnek hívták 1918-ig. A monarchiában végzett utolsó népszámlálás adatai szerint 1911. január 29-én Bácskertes bel- és külterületén 3203 lakos élt 879 lakásban. [...]

A falu parókiáját 1754-ben létesítették, azóta vezetik az anyakönyveket. A templomot Szent Anna tiszteletére szentelték, s a mai 1808 és 1813 között épült.

Kupuszina iskolája szinte olyan régi, mint maga a falu. Ez nem az iskolaépületre vonatkozik, hanem a közoktatásra. A mai régi iskolaépület az 1890-es falutűz után épült, s mivel egyházi iskola volt, Császkai György akkori kalocsai érsek hathatós támogatást nyújtott az építkezéshez. 1986 óta áll az oktatás szolgálatában a mai iskolaépület, amelyben az óvoda és a nyolcosztályos iskola kapott helyet, mindkettőben magyar és szerb nyelven oktatnak. Ez utóbbi az 1990-es évek közepén vette kezdetét.

Az 1960–70-es években sokan vállaltak vendégmunkát Nyugaton, akik közül sokan nem is tértek végérvényesen haza. Akkor indult meg a falu népességének a nagyarányú fogyatkozása. A XX. század végi délszláv háborúk ismét a migrációs tendencia fokozását idézték elő a magyar fiatalok között. A 2010-es években, vagyis napjainkban pedig a gazdasági világválság okozta migráció jelenti az újabb elvándorlást Nyugat felé, bár az újabb munkavállalások jelenleg (2013 elején) csak rövidebb időre, néhány hónaptól néhány évre történnek. [...]

Visszanéző – „Legfontosabb a közönség és a közösség”

A kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József egykori, nagy tiszteletű helyi néptanító nevét viselő színjátszó csoportja *Az Egy bolond százat csinál* című zenés bohózat színrevitelével az idei Amatőr Színjátszók XXIII. Találkozójának hét díját hozta el. Köztük az egyik legfőbb elismerést, a PATAKI LÁSZLÓ-DÍJAT, amelyet a találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért ítélnek oda. A társulat és tagjai fejlődéstörténetéről, közösségi elhivatottságról, rendezői kiállásról Molnár József rendezővel és Molnár Oszkár többszörösen díjazott, az idei Találkozó legjobb férfi főszereplőnek járó, SZILÁGYI LÁSZLÓ-DÍJJAL kitüntetett színjátószóval – apával és fiával beszélgettünk:

– **Mi motiválja a nyugat-bácskai szórványban működő, a Színjátszó Találkozó történetében sokszorosan fődíjas társulatot és vezetőjét? – kérdeztem a rendezőtől.**

– 1989 óta vezetem a csoportot, ha jól számolom, összesen huszonnyolc darab színrevitelével büszkélkedhetünk. Jómagam közel ötven éve foglalkozom színjátszással, fiatal koromban a szerepek elnyeréséért izguló szereplőként, majd később a rendezés területén kipróbálva magam. Nagyon szerencsés vagyok, mert az évek során folyamatosan elfogad vezetőként, a mindig változó, fiatalokkal bővülő társulat. Idén különösen erős szereplőgárdával dolgozhattam. Ezt nemcsak a fődíjak igazolják, hanem mutatói az egyéb elismerések, például, hogy a legjobb női mellékszereplőnek járó MAGYARI PIRI-DÍJAT a zsűri **Kiss Katalinnak** adta, és számos különdíj is kiosztásra került a társulat tagjai között.

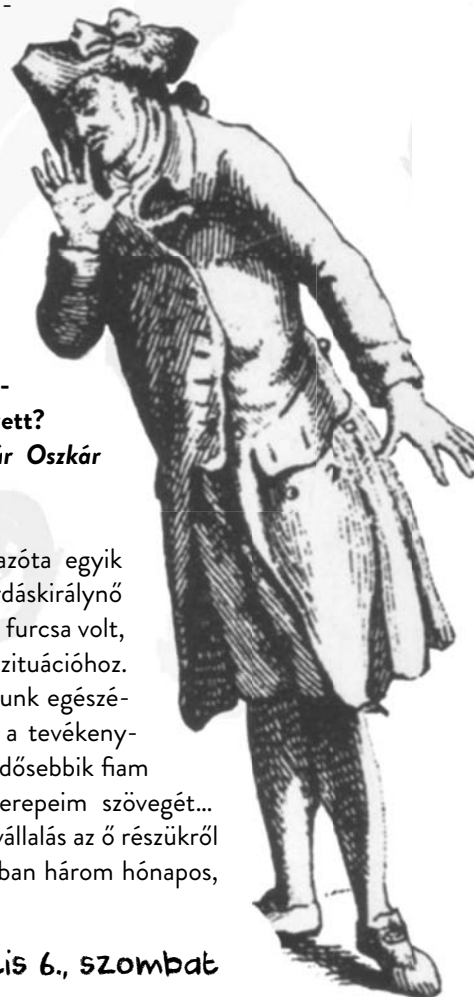
Az előadás hangulatát emelő zenei és táncbetétekért nagy köszönettel tartozunk a zenekarnak, a **mgr. Dienes László** általi zenei rendezésnek, továbbá a koreográfusnak, **Tót Zsakinának**. Örülök neki, hogy az idősebb generáció tagjai is bekapcsolódtak a szereplésbe, hogy voltak fiatalok, idősek egyaránt. Köztük olyanok, akik számára ez volt az első színpadi megmutatkozás. Ezt a darabot a '80-as évek közepén már játszotta a társulat, de ezúttal a népszerű bohózatot egészen újszerű módon mu-

tattuk be. A két felvonásos, jelenkori poénokban, táncban, énekben, zenében bővelkedő előadás szereplői: **Csernai Panna, Molnár Oszkár, Tadián Viola, Zsivu Péter, Kiss Katalin, Buják Mihály, Dubac Éva, Toldi István, Limburger Georgina, Fridrik Gábor, Rekettye Emília, Tadián Zsolt, Kiss Gábor, Molnár István, Molnár József, Tumbász Dávid.** A kísérezenekar tagjai: **Mgr. Dienes László, Kolászár Nándor, Dienes Ákos.**

A motivációról szólva elmondhatom, sem az elvándorlás, sem egyéb külső tényező nem szegte a kupuszinaiak színjátszáshoz való kedvét és kapacitását. Sőt, mintha az általános, globális körülményekre rációval még nagyobb lelkesedéssel, akarással állnának hozzá a dolgozókhoz. Egész település szinten is minden eszközzel azon vagyunk, hogy éltes-sük, bemutassuk azokat az értékeket és közösségi erőt, amellyel Kupuszina, állandó jelleggel, folyamatosan és változatlanul rendelkezik.

– **Milyen érzés volt, amikor először szerepeltél a darabban, amelyet édesapád rendezett? – fordulok a kérdéssel Molnár Oszkár felé.**

– 2001-ben történt, az azóta egyik közös kedvenc operett, a Csárdáskirálynő színrevitele alkalmával. Először furcsa volt, de hamar hozzászoktam a szituációhoz. Köszönettel tartozom a családnak egészének, amiért támogatja ezeket a tevékenységeket. Olyannyira, hogy az idősebbik fiam rendszerint fejből tudja a szerepeim szövegét... Viccet félretéve, nagy áldozatvállalás az ő részükről is, hiszen az előadásokat általában három hónapos,

napi rendszerességű, esti próbafolyamat előzi meg. A családtagoktól vonjuk meg ezt, az együttlétekre lehetőséget adó szabadidőt, amely nálunk a mindennapi gazdálkodói munkát követi.

– A Színhátszó Találkozó történetében ötödik alkalommal nyerted el a legjobb főszereplőnek járó díjat. Hogyan viszonyulsz a díjakhoz, illetve egy született tehetség számára mi a fontos, a szakma és/vagy a közönség elismerése?

– Nagy hangsúlyt fektetek az alaposra. A szövegtanulás nálam mindig alapos munkafolyamat. Komolyan veszem a kihívásokat, mint például a legutóbbi darab esetében is, ahol egy szerepben két karakter megformálása volt a feladat. Odafigyelek a zsűri véleményére, megfogadom a tanácsokat. Természetesen különösképpen jóleső volt az idej, csupa pozitív kritikát hallani. A Találkozó közönsége állva tapsolt bennünket. Őszintén szólva, az ilyen, a nézőtérrel érkező élmények és visszacsatolások jelentik a legnagyobb elismerést számomra.

A fentiekből kiderül, Molnár Józsefnek nincs oka aggodalomra az utánpótlást illetően, hiszen a fain kívül (másik fiú gyermeke, Molnár István a Találkozó különdíjasa lett) már az unoka is ka-

csingat a színhátszás tevékenysége felé. További tervekről is faggattuk a rendezőt:

– Milyen megvalósításra váró feladatai vannak a társulatnak, illetve mit tervez a rendező?

– Az *Egy bolond százat csinál* című darabot is közönségsikerként élhetjük meg. Számos vendégszereplés vár ránk, két alkalommal bemutattuk Kupuszinán, majd Zomborban, a Színhátszó Találkozón, Doroszlón és legközelebb május 12-én Óbecsén vendégszerepelünk. Szeretnénk eljutni Kupuszina magyarországi testvértelepüléseire, eleget tenni az anyaországi, ádándi és hercegszántói meghívásoknak. A díjak, a Találkozón való sikeres szereplés hatalmas ösztönzést adott, társulati és egyéni szempontból is. Emlékszem, a kezdeti években a zsűri a bírálata során nagy figyelmet szentelt a műfajválasztásnak. Örülünk neki, hogy az utóbbi időben mindez változott kissé, műfajválasztástól függetlenül üdvözlik a teljesítményünket. Vannak további ötleteim, amelyekről nem szeretek beszélni, így előre. Mindenesetre bízom benne, hogy a jó Isten ad elég erőt a megvalósításukhoz. Kicsit tartok tőle, hogy nem érzek majd rá, mikor jön el a vezetői „stafétabot” átadásának ideje. Mindenesetre abban nem kételkedem, hogy a társulat, a kupuszina magyar közösség tagjai nem hazudtolják meg a színhátszásban való sok évtizedes múltat, elköteleződést. A művelődési tevékenységekre jellemző küldetés-tudat a jövőben is a kupuszinaiak sajátja marad.

L. Móger Tímea

Megjelent 2018-ban a Magyar Szóban

Maró & Mara

Találkozó két szemszögből

Akasszák a hóhért. Eddig én mondtam a tutit, most akkor mutassam meg, hogy is kell ezt csinálni, ugyanis három évig zsúriztem a Szemlén, most résztvevőként térek vissza. A társulat a topolyai Mara Amatőr Színház. Maró & Mara. Régen itt működött tíz éven át a topolyai Járási Magyar Népszínház, az akkori igazgató, Dimitrijevic Mara után vették fel a nevüket. A hivatásos színház első szerződöttetett színésznője Karna Margit volt, tudom meg a történetüket összefoglaló könyvből, melyet szívesen lapozgattam a próbafolyamat alatt, kicsit elmerengve a régmúlt időkön, a fodros kosztümökön, az elfeledett darab címeken, a színészek néha keserves életútján és anekdotáin. Hagyománya van a színjátszásnak, a topolyai műkedvelőkről már az 1800-as évek végétől találni feljegyzéseket.

Sörfőző Karcsi társulatvezető megkeresésére vágunk bele a munkába. Mi is legyen? Több a nő, mint a férfi, a drámairodalom ezt nem (volt) hajlandó lekövetni. Klasszikus, eleve drámának megírt szöveg vagy próza adaptálása legyen, mennyire aktuális, mit akarjon közölni a ma emberével? Végül Jaroslav Hašek *Švejk*, egy derék katona kalandjai a világháborúban című befejezetlen, majd ezer oldalas regényére esett a választásom. Eljátszandó figura akad elég, és addig lehet csúrni-csavarni a történetet, ameddig akarjuk, anyag bőven akad. A regényben alig pár női karakter jelenik meg – színházi nyelven fogalmazva, biodíszletként. De ez nem okoz gondot, szerintem. A Marások nagy előnye, hogy képviselteti magát az a korosztály,

ami a vajdasági színházakból hiányzik, ugyanis a háború miatt szétverődtek a társulatok, a színészek vagy Magyarországra távoztak, vagy felhagytak a szakmával. És miért ne lehetne nő egy katona? A keménység-finomság jellemvonása végülis csak az élethelyzeteiktől függ egy ember életében.

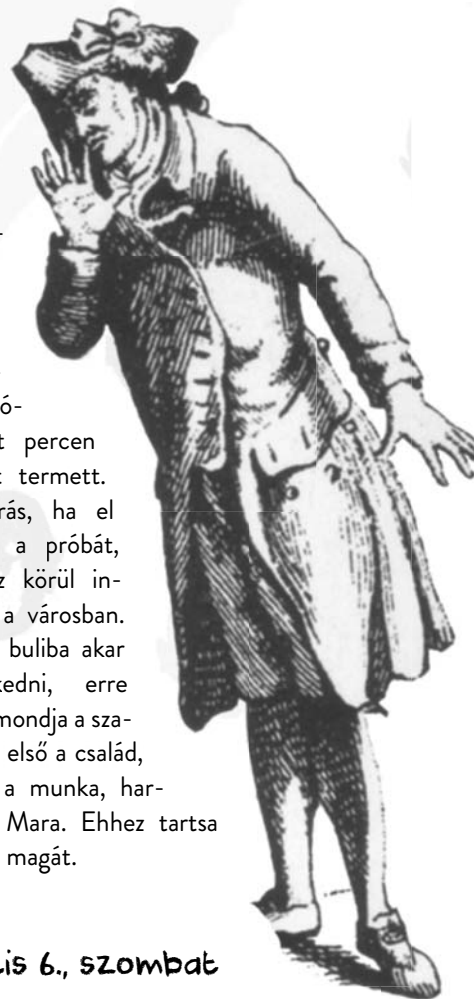
Zsúriként egy hétig a tálalásra kész darabokkal foglalkoztunk, hozzászóltunk, véleményeztünk, segíteni próbáltunk, szóban. Szerettem, főleg azt, amikor valamelyik csoportnak sikerült rendkívülit alkotni, előrelépni az előző évhez képest. Most máshogy ideges a gyomrom. Igazából letettem már a darabot, elszakadtam tőle a bemutató után, megtörtént a virtuális leválás, ami mindig nehéz egy jó munkánál. Most már a színészeké, bánjanak vele kedvük szerint. A hitük szerint!

A próbafolyamat alatt párszor lejegyzeteltem az aznapi történéseket.

ÉRTÉKREND

Elektromos fűtővel – valamiért én tranzisztornak hívom –, befűtött öltözőben olvassuk a darabot. Először Spiró átiratát. Már látom, hogy nem leszek kész a saját verziómmal, jelenetenként fogom hozni hétről hétre a darabot. Rózsi-

ka elfelejtette a próbát, Károly felhívta, jól leteremtette, és Rózsi két percen belül ott termett. Egy marás, ha el is felejt a próbát, a színház körül intézkedik a városban. PobriTázi buliba akar elkéredzkedni, erre Karcsi elmondja a szabályokat: első a család, második a munka, harmadik a Mara. Ehhez tartsa mindenki magát.

NÉHA MEGDÖLNEK
AZ ELVEK

Topolya híres eseménye a Szármafesztivál. Pár nappal az esemény utáni próbán Karcsi késve megérkezik, majd aggodva megkérdezi:

– Gyerekek itt a megmelegített szármában az autó csomagtartójában, most akkor próbálunk? De hát elhül...

Nem hagyhattuk kárba veszni, ettünk, egy kupica is lecsúszott, aztán próbáltunk. Jót! Ez a színházban több előírásnak, etikai kérdésnek is szembe menne.

ELSŐ EGYBEMENÉS

A bolondokházába, terveim szerint, mindenféle finomságot hoz a szimulánsoknak a báróné. Első lejáró próbánál a sült csirke ott illatozott a takarásban!? Gizi (Švejk), fontosnak tartotta kipróbálni élőben, hogy is néz ez ki, mennyire zsíroz össze mindent. Elakadt a szavam. Sokféle gondolat kavargott bennem. Először is, mennyi ideig tart megsütni egy csirkét, mekkora alázat kell ahhoz, hogy a munka után, a családi ebéd mellé még egy egész csirkét is oda tegyék a próbára, ugyanis ezt kérte a rendező, mennyibe kerül, ha minden próbára süt egyet? Vigyázni kell mit kér az ember, még teljesül. Főleg, ha egy takaros háziasszony játszik egy bélpoklos katonát.

Egyszer egy fűtőtest leégett, füstben próbáltunk, aztán frufrutalanítottam a nőket, a marás nők között akadnak megrögzött siskások. Rózsika az örökségéből áldozott be egy bútordarabot, lett egy ezermesterünk, Áрпи, aki a topolyai bajsai MacGyver, de közben zentai, az óvónők Erika & Edit a semmiből cilindert csináltak és sokszor jókedvet, a szép beszédért Roxi felelt, Robi malacai néha délután kapták meg a vacsorájukat, PobriTázi, mihelyt belépett a színházba örömet sugárzó üzemmódba váltott, Ricsi megbotrározva fogadta az instrukciókat, majd a legnagyobbat dobantotta magához képest, Karcsi a bandagazda, a szigorú tekintetű, de a szemé sarkából mosolygó edző, Gizi, aki még egy tizenkét órás próbán

is képes koncentráltan végig jelen lenni, és Evila, aki a társulat Teréz anyja, láthatatlan szervezője és nyugtató-összetartó mindenese. Volt egy Viktorunk, aki a zenékért felelt, de munkája idegenbe szólította, és van egy Adoniszunk, aki még kiskorú, de a fényvel és a technikával korát meghazudtolóan bánik.

Dimitrijevic Mara a Járási Magyar Népszínház megszüntetésére emlékezve a következőket nyilatkozta 1985-ben: „Életemben kétszer sírtam. Először családi okokból. Másodszor, amikor közölték velem, hogy Topolyán lehúzzák a függönyt, és a szereplőgárdát átvezénylik Szabadkára. A leányom mindig azt mondogatta, hogy nekem két gyermekem van. Az egyik ő, Mila, a másik a színház. Melyiket szerettem jobban, nem tudom, de mindkettőt elvesztettem. A lányom Amerikába távozott, színészeim széjjelfutottak a szélrózsa minden irányába.”

Ahogy a hajdani igazgatónő szerette a színházat, azt a lelkesedést vélem továbbhagyományozódni a jelenlegi tagoknál, akik újra széthúzták a függönyt. Akiknek mindig előről kell kezdeni, be- majd kipakolni, megfogni és húzni „most egy kicsit te, aztán én”, beszerezni, szervezni, szabni-varrni, az idejüket nem sajnálni, és a bemutató körül általában felborul a Karcsi bácsi által felállított értékrend, és egy ideig a színház kerül az első helyre. És ezért fizetés nincs. Csak az a valami, amit a színpadról lejöve éreznek. És ez ott csillog a szemükben, az utcán kedvesen odaszólnak az emberek nekik, hogy látták őket, tetszett, csak csinálják tovább. Ezt a tapasztalatot jelentette nekem a másik oldalra kerülni, és belelátni az amatőr színjátékosok életébe. Megerősített.

Táborosi Margaréta

„Az ígéret földje”

A kupuszini Sturcz József Színjátszó Csoport előadásának zsűrizése

Bácskertes ünnepel. És nem is akármilyen. És nem is akárhogyan. Színjátzásának századik évfordulóját ünnepli, mégpedig egy helyi szerző művének színreállításával. És Török Péter, a *Tuladunai* írója is idén volna százéves. Nem sok kisközösség büszkélkedhet ilyen hosszú és töretlen műltra visszatekintő színjátszással – és „saját” szerzővel.

Elcsépelte frízais azt hangoztatni, hogy mekkora kincs, ha egy közösségben megtalálható a fa ága, törzse és gyökere is. De felelőtlenség volna, ha ezt nem említenék meg, pusztán azért, mert magától értetődő, hogy Kupuszinán kivételes tehetségű színjátszók, énekesek, zenészek, koreográfusok, rendezők, díszlet- és jelmeztervezők teremnek. És van „saját” drámaírójuk is.

A százéves műltra visszatekintő bácskertes társulat pedig méltó színpadi megfogalmazásban tárja elénk Török Péter színművét, amit a szerző hosszú éveken át csiszogatott és írt át újra meg újra, de a bemutatását már nem érhetette meg.

Foglalkozunk egy cseppel ezzel a színdarabbal, ami a múlt századelő farsangi időszakában játszódik Bácskerten – és Tuladunán.

Hol is van ez a Tuladuna?

Hol volt, amikor Török Péter megírta ezt a színművet?

És hol van ma?

A Duna túlsó partján? A mai Horvátország területén? Vagy Magyarországon? Vagy Ausztriában? Vagy még távolabb, Kanadában? Vagy – ahogy Csehov megfogalmazta – Moszkvában?

És kik azok az emberek, akik jobb életet remélve menekültek Tuladunára, és ott hosszú éveken át keményen dolgoztak/nak, hogy majdan – ismét csak jobb életet remélve – visszatérhessenek oda, ahonnan egykor elmenekültek? De lehet, hogy addig, amíg ott élnek, lassan a szülőházaik válik számukra „Tuladunává”...?

És kik azok, akik maradnak? Akik kényszerű röghözöttségben, vagy az ismeretlentől való félelem miatt nem mernek elmenni, de örök elvágódásban élnek? Eközben pedig irigylük azokat, akik elmentek, mert titkon ők is úgy érzik, hogy ott, ahol élnek, nem található a kincs, amire vágyanak. Hogy mi az a kincs? Föld? Kenyér? Megélhetés? Szerelem? Boldogság...? Boldogság. De az „Tuladunán” van. És a visszatérőkre, akik ezt nem lelték, valamilyen felsőbbrendű kaján mosollyal tekintenek, megvetik, elítélik őket.

Kik ezek az emberek, akikről a *Tuladunai* szól? Vajon egy letűnt kor arnyai csupán?

Török Péter drámája a XX. század elején játszódó népszínmű. És mégis olyan hűrt pendít meg, ami ma is erős visszhangot kelt. És nem csak Vajdaságban. Nem

csak a magyarokra jellemzően. Mert az egész világon azt látni, hogy az emberek egyfajta Tuladunánt keresve vándorolnak – valami elől vagy valami felé.

De az a máshol mindig másutt van. Bárhová is mennek.

Török elsősorban erről az örök elvágódásról, keresésről és ingázásról mesél egy szerelmi történet fátylába burkolva. Arról a meggyőződésről (vagy reményről?) beszél, hogy az ember boldogsága elérhető volna – csak az mindig valahol másutt lakozik. „Tuladunán.”

Az előadás nem aktualizál, nincs rá szüksége. A rendezés jól komponált. A gondosan megfestett és a kort idéző gyönyörű díszletelemek között a színészek őszintén, pontosan, egyszerűen játszanak. Hitelesek. Nem beszélve arról, hogy milyen értéket kölcsönöz az előadásnak az, hogy a társulatnak köszönhetően kupuszini nyelvjárásban szólal meg a szöveg. És mindezek felett a tragédiát valami finom, bűvópatakszerű humor hatja át, ami csak élezi a pengét, ami végül utat metsz bennünk „Tuladunáig”.

Mert amíg Janinak, Évinek vagy Rozinak szurkolunk, addig szinte észrevétlenül lopakodik belénk a felismerés: más köntösben ugyan, de mégis a saját, vagy a szeretettink történetét látjuk viszont a színpadon.

Elmenni. Visszajönni. Elmenni. Visszajönni. Ott is, itt is kirekesztettek, száműzöttek lenni. Mert ahová a keresők épp érnek, ott mindig „kupusziniak” lesznek, ahonnan pedig elmentek, ott mindig „tuladunaiak” maradnak. Sehonnai emberek. De csak mennek, mennek tovább, mint a számár, amelynek az orra elé répát kötöttek...

Pedig ahhoz, hogy eljussanak oda, nem is kell átkelni a folyón. Ugyanis így nem lelhető meg. Nincsenek földrajzi koordináták, amellyel meghatározható volna a boldogság „helye”. Mert ott van, ahol a történet végén Rozi és Jani megtalálja. Akár maradnak, akár mennek.

Török Péter színműve tehát valamiképp mégis kulcsot ad a boldogságkeresésben való örök vándorlás látszólag feloldhatatlan körforgásához.

Tuladunán itt van, és most van. Kupuszinán. Ahol kivételes az ünnep. Egy helyi szerző ősbemutatóját láthattuk. Százéves a színjátzás. Nagyszerű a csapat. És ismét itt kap otthont a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója.

Gratulálok!

Brestyánszki B. Rozi

Szívfacsaró felismerés korunk lenyomatáról ez a népszínmű

A kupuszini Sturcz József Színjátszó Csoport előadásának zsűrizése

lönbség. És a nyitóelőadás színészei ezt abszolút bizonyították. Az előadás után a vendégekkel beszélgetve tudatosult bennem, hogy ami számomra, kupuszini lány számára egyértelmű, ismerős, magától értetődő, miszerint Kupuszinán mindenki, aki a csapat tagja, ki tud állni, jelen tud lenni, csodálatosan énekel, táncol és ízesen beszél a nyelvünket, az igazából egy csoda. Fantasztikus látni, hogy száz év alatt, semmit nem változott a lelkesedés, a hit, hogy van utánpótlás. 2019-ben Vajdaságban a magyaroknak

Kupuszinán 100 éves a színjátszás. Tegnap kezdetét vette a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója, melynek nyitóelőadását, Török Péter Tuladunai c. népszínművét a kupuszini társulat vitte színre.

Az a csodálatos megtiszteltetés ért, hogy idén zsűriként ülhetek a nézők soraiban. Mikor azt a feladatot kaptam, hogy értékeljem az előadást, elkezdtem szabadkozni, hogy nem fogok tudni nem szubjektív véleményt írni. Megnyugtattak, hogy nem is kell. Felgördült a függöny, és engem elöntöttek az érzelmek és az emlékek.

Megszólaltak a jól ismert dallamok, és én otthon éreztem magam. Hazaérkeztem. A találkozó előtt megkérdezték tőlem, mi alapján fogok zsűrizni. Van-e külön-

ség az amatőr és a profi színjátszás között. Alapvetően azt gondolom, hogy technikai különbség van, de a színjátszás zsigeri mivolta, az érzelmek kifejezése között, nem lehet kü-

fontos, hogy alkossanak.

Szívfacsaró felismerés korunk lenyomatáról ez a népszínmű. Hiába íródott több évtizede, az akkori probléma, miszerint az emberek a jobb megélhetés reményébe, egyáltalán az életbe maradás reményébe elhagyják szülőfalujukat, hogy más földjét műveljék a sajátjuk helyett, ma is aktuális probléma. A színészek sajátjuknak érzik és ettől hitelesek is. Egytől egyig.

Büszke vagyok, hogy kupuszini lány vagyok. Büszke vagyok, hogy itt lehetek. Büszke vagyok erre a társulatra.

Fridrik Noémi

Ma a Találkozó színpadán

Egy régi motoros újra a színpadon!

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének alkalmi csoportja most lép először színpadra így. Bár a tagjainak már nem lesz új a Találkozó színpada. Külön öröm, hogy a szilágyiak 4 éves kihagyás után újra velünk lesznek a rendezvényen.

Április 6., szombat, 15.00 óra
Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete, Bácsfektehegy

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete egy olyan szervezet, amelynek tagjai már 25 éve aktívan foglalkoznak vers- és prózamondással, valamint pódiumművészettel. Minden évben hagyományosan megszervezik a Szép Szó Táborát a Kátai tanyán. A Szép Szó a költészet és a próza továbbítását művelő, a pódiumművészetek iránt nyitott vajdasági fiatalok egyetlen közös műhelye. E társulat a 2018-as tábor legidősebb csoportja volt, akikkel Lőrinc Tímea foglalkozott. A tábor végére elkészült *A kert* előadásuk, melyet több helyen bemutattak már.

Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete bemutatja:

Csáth Géza novellái alapján: *A kert* (50')
 Realista színjáték

Szereplők:

Galac Virág
 Bede Anett
 Pásztor Beatrix
 Hodik Annabella
 Farkas Trisztán
 Brasnyó Albert
 Kőműves Csaba Bence
 Kecsenovics Kitti
 Dupák Fanni
 Major Lili
 Tomiç Teodor

Rendezte: Lőrinc Tímea

Plakát: Dévai Zoltán

Április 6., szombat, 20.00 óra

Mosoly Amatőr Színjátszó Társulat, Szilágyi

A Mosoly Amatőr Színjátszó Társulat a 2000-es években alakult meg. Repertoárjukon külföldi és hazai kortárs szerzők vígjátékai szerepelnek. Munkájukat a szakmai zsűri több díjjal is elismerte már. Büszkeséggel emlékeznek a 2010-ben Szilágyin megszervezett Találkozón általuk bemutatott *A miniszter félrelép* című

vígjáték fergeteges sikerére. A csoport most 14 tagot számlál. Francia Gy. Klára és Pásztor Zdravko irányításával az új tagok (általános, középiskolai tanulók és fiatal amatőr színészek) néhány évnyi szünet után ismét nagy lelkesedéssel állnak a színpadra.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

2002 – a csoport Közönségdíjban részesült.

2008 – Garay Béla-díjat (közösségépítő tevékenységükért) kaptak Fábri Péter *Lipótváros alsó* című előadás színreviteléért, valamint Nagy István-díjat vihettek haza Pásztor Zdravko a legjobb férfi mellékszereplő, Vay Béla szerepének megformálásáért.

2009 – Pataki László-díjban, azaz a legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadás díjában részesült a szilágyi Mosoly Amatőr Színjátszó Csoport Lénárd Róbert *Dagasztók* című előadásáért.

2010 – Szilágyi László-díjat, avagy a legjobb férfi főszereplő díját Pásztor Zdravkónak ítélte oda a zsűri

Richard (a miniszter) szerepéért Ray Cooney *A miniszter félrelép* előadásból, valamint a zsűri a Nagy István-díjat Budacs Zsoltnak ítélte oda George (a titkár) szerepéért.

Mosoly Amatőr Színjátszó Társulat bemutatja:

Rideg Sándor: *Indul a bakterház* (120')

Vígjáték

Szereplők:

Bendegúz – Francia Balázs

Bakter – Pásztor Zdravko

Banya – Francia Gyólai Klára

Toppancs – Toldi Krisztián

Borcsa – Francia Anna

Rozi – Mészáros Noémi

Piócás – Cétényi Tamás

Marhakereskedő – Francia Fábrián

Vőfély – Bársony Adorján;

Csendőrök – Rizsányi Csaba és Kanyó Áron

Zenészek – Surján Csongor, Zsigity Adriánó, Pinkert Dávid

Rendezte: Francia Gyólai Klára

Rendezőasszisztens: Pásztor Zdravko

Díszlet: Toldi Krisztián, Bársony Adorján

Jelmeztervező: Cétényi Tamás

Hangtechnikus: Csőke Ignác

Technikai munkatárs: Francia Dániel

Súgók: Kiss Gabriella, Szakál Zsóka

12 éven aluliak számára nem ajánlott!

Holnap a Találkozó színpadán

Szerelem, pofonok, gyanús alakok, vagyon és halszag

Elő a rekeszizmokkal! Holnap 220 volton égünk majd, de legalábbis 220 percnyi nevetés vár ránk. Lesz itt minden, ahogyan már az előadások ajánlóiban is olvashatják. Aki szereti az ármányt, az intrikát, a szerelmet és a vígjátékokat, az le ne maradjon!

Április 7., vasárnap, 15.00 óra
Színes Szilánkok Diákszínpad

Rejtő Jenő: *Az ellopott futár* (100')
 Vígjáték
Rendezte: Crnkovity Gabriella

Az előadásról:

Egy kikötői merénylet felgöngyölítése.
 Hozzávalók: Mindenre elszánt tinédzser, a bürokrácia mindenkori labirintusa, gyarlóság, szerelem, jóindulat, levelek, titkosszolgálat, telefonok, pofonok, halszag, Rejtő Jenő. Egy tiszta lélek igazságkeresése és -követése a rejtői történetek egyszerűségével. Gyanús és gyanútlan alakokkal fűszerezve. Az utca emberének rögtönzése egy értelmetlennek tűnő ügy érdekében. Be nem tartott ígéretekért járó pofonokkal, ál- és valódi könnyek kíséretében, korgó gyomorral, báli ruhában.

ra szerelmes lesz Mariskába, aki a nevelőnőjével nézte meg az előadást. Liliomfi, az ünnepezt színész, valójában Szilvai professzor unokaöccse. A professzor látogatást tesz Camillánál, hogy magával vigye Mariskát, a gyámleányát, hogy férjhez adja egyetlen örököséhez, Szilvai Gyulához.

Kányainé vendégfogadójában nagy a sürgés-forgás. Erzsí és Gyuri, a pincér szerelmesek egymásba, Erzsí anyja, a fogadósné azonban nem nézi jó szemmel a kialakuló kapcsolatot. Ő az ifjabbik Swartzot szemelte ki a lánya jövőbeli. Az ide érkező Liliomfi és Szellemfi menti meg a szerelmespárt, jól lejárta – az itt még sosem látott – bécsi fiatalembert. Közben Szilvai professzorék is ide érkeznek, Liliomfi pincérnek öltözve próbál szerelmese közelébe férkőzni.

Szilvai Tódor összefut az unokaöccsével, és a fogadó egyik szobájába zárja, rábízva a kulcsot Kányai Zsófiára. Liliomfi (Szilvai Gyula) azonban megszökik. Kányainé a gazdag filiszter unokaöccsének véli az egri pincért, és most már ő sürgeti a lánya házasságát a vagyonosnak gondolt fiatalemberrel.

Ám a végére kiderül, hogy valami hiba van a kréta körül, mert Gyuri bevallotta, árva gyermek, nem Szilvainak a gyámfia.

A szerelmesek egymásra találnak és a szabad életet, a vándorszínészetet választják a várható örökség és a jólét helyett.

Április 7., vasárnap, 20.00 óra
Vajdasági Népek és Nemzetiségek Hagyományápoló Klubja, Liliomfi színjátszó csoport

Szigligeti Ede: *Liliomfi* (120')
 Vígjáték
Rendezte: Robotka István

Az előadásról:

A 19. század elején egy vándorszínész társulat Bala-tonfűredre érkezik, hogy előadja a *Rómeó és Júlia* című tragédiát. A társulat fiatal színésze, Liliomfi első látás-

Színházban jártam

„Nemhiába, hogy már kamasz se vagyok, de nem is sikerült még nekem soha semmi, pedig olyan szomorú és furcsa dolgok történnek velem, hogy netovább! Beszéltek felőlem, hogy csodadagyerek vagyok, meg hogy bár akasztottak volna föl kétnapos koromban, mert nem leszek belőlem becsületes ember se, úgy anyámnak meg egyenesen azt javasolták, hogy tekerje ki a nyakam inkább előbb, mint utóbb, az anyám az ég szerelmére kért, hogy javuljak meg jószántából, mert különben elvisz az ördög.” (Indul a Bakterház)

A színház az egy nagyszerű dolog! Az volt a televízió elődje, ahol sokféle, -fajta tanulságos vagy épp szórakoztató előadást, színdarabot adnak elő. Itt kell megemlítenünk a vicceseket is, mint pl. az *Indul a bakterház* című darab egyik feldolgozását, amit a szilágyiak vittek színre, és amelynek egyébként én vagyok a főszereplője. Ennek a szövegrészletét idéztem a fogalmazásom elején. Ez a történet egy falusi gyerekről szól, aki úgy kb. 10 év körüli, vagy talán kicsit idősebb, és elmegy nyáron pásztorkodni a bakterhoz, ahol sok vicces dolog történik vele.

Az ember sokszor azt gondolná, hogy a színjátszáshoz nem is szükséges akkora felkészültség, pe-

dig igen. Nagyra tartom azoknak a munkáját, akik a színházzal, a színjátszással foglalkoznak, mert némely esetekben elég nehéz megjátszani, hogy például fáj valamid vagy röhögő görcsöt kaptál. Azt utálok legjobban, ha a nézőtérben röhögnek, és nekem mint szereplőnek nem szabad. A színházba azért járnak az emberek, hogy szórakozzanak, jól érezzék magukat. Valakiknek ez olyan, mint a tévénézés, még lehet, hogy annál jobb is, én is ezek közé tartozom. Szeretek színházba járni, mert nekem sokszor érdekesebb, mint a tv, de nálunk sajnos csak ritkán vannak ilyen előadások, és sajnos vannak trágár beszéddel teli színdarabok is, amik 16 vagy 18 éves felülieknek ajánlottak. Számomra azért is tetszik jobban, mint a tévé, mert a színpadi előadás élethűbb. Emlékszem, fiatalabb koromban, nem mintha most olyan öreg lennék, volt egy színdarab, ahol valami katonás vagy hasonló téma volt, de ez most nem számít, az ragadt meg, hogy belevonták a közönséget. Na, ezt próbálja valaki leutánozni a televízióban!

Lassan fejezném is a soraimat, mert nekem nem sokára oda kell érnem a színházi próbára. Az olvasók meg addig gondolkozzanak el, hogy mit is jelent nekik a színház.

Francia Balázs, 6. osztály

Francia Anna, 7. osztály

Sztorizgatunk és üzenünk

Az idei sztorizgatunk rovatba a csoportoktól olyan szövegeket kértünk, amelyek tükrözik az idei előadás elkészültét. Amolyan így készült, ezt kell tudni, ilyen volt a hangulat írásokat vártunk. Emellett arra is lehetőséget adtunk, hogy ha üzenének valamit a kupusziniaknak a 100. évfordulójukra, tegyék meg a színlap hasábjain. Így válik az idei sztorizgatunk rovat egy mini üzenőfallá is.

Az álom és a valóság határán szembesíteni akartuk Gézát saját magával

Így készült A kert

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének A kert című előadása 2018 nyarán született meg a Szép Szó Táborban. Tavaly már harmadik alkalommal vehetem részt a táborban csoportvezetőként. Az előző években a kiskamaszokkal foglalkoztam, majd a harmadik évben elkaptam a legnagyobb csoportját. Sok fontos ember között, Csáth évfordulót is ünnepeltünk tavaly, így a foglalkozásunk témája adott volt.

Tisztában voltam vele, hogy egy hét áll a rendelkezésünkre, hogy összehozzunk egy előadást. Csáth Gáza novelláit felhasználva, arra törekedtem, hogy valami komplexet tudjunk bemutatni. A produkció szövegét, „laikus dramaturgként” már a próbafolyamat előtt összeállítottam, de végleges csiszolásra akkor került sor, mikor a szereposztás után a gyerekek, nekifogtak a karakterek keresgélésének.

Brenner Józsit megpróbáltuk nem elsősorban, a róla már nagyon jól ismert és tudott, negatív cselekedeteiről bemutatni. Persze, elkerülhetetlen volt, hogy ne jelenjen meg a drámánkban az ópium hatása vagy Olga árnyéka. Az álom és a valóság határán szembesíteni akartuk Gézát saját magával, a képzeletének szüleményeivel és azoknak éppen humoros vagy tragikus sorsával.

Mivel színész vagyok, nekem ezek a táborok, a gyerekekkel való foglalkozások, mindig lehetőséget adnak arra, hogy kipróbálhassam magam rendezői szerepben, pont úgy, ahogy a gyerekek próbálják ki magukat színészi szerepkörben. Az előadás szereplői elsősorban versmondók, akiknek nagy a színház- és versszeretetük. A rövidke kis munkafolyamatunk alatt igyekeztem néhány színházi tapasztalatomat, egy-egy bevált módszert megosztani velük. Azt, hogyan próbáljunk értetni

vagy éreztetni egy szöveget, hogy milyen egy helyzetben létezni, mozogni, hogy nem kell félni, hanem élvezni kell, mert mindjárt elmúlik, és persze, mindig sokat kell hülyéskedni, mert abból jó dolgok is szülehetnek.

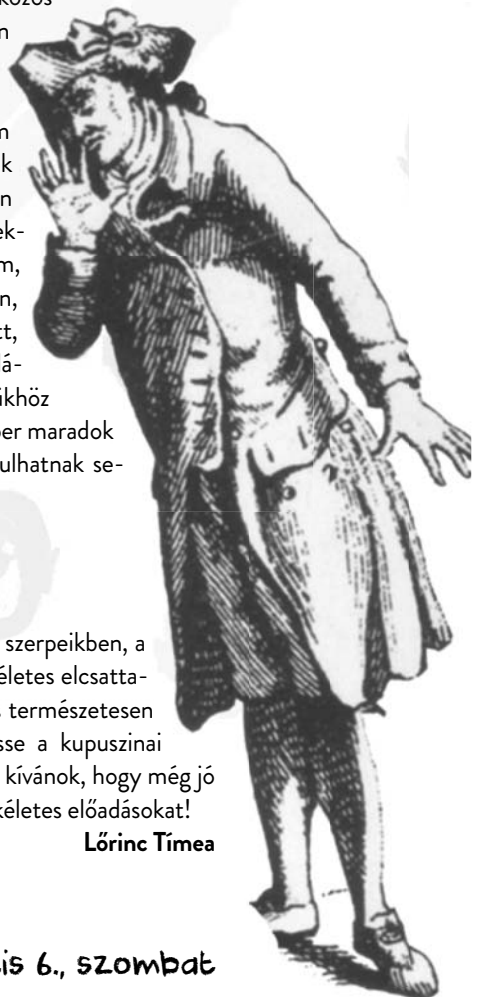
Nagyon nagy alázatot, szeretetet, segítséget, odaadást tapasztaltam a gyerekek viselkedésén egész munka alatt, és utána is. Jó látni, hogy még mindig vannak ilyen fiatalok, akik fontosnak tartják a közösségi élet létrehozását, az abban való létezését, és az azon való állandó munkálkodást úgy, hogy ez nem kényszer, hanem még öröm is számukra. A Szép Szó Táborok végén mindig azt érzem, hogy én sokkal többet kaptam a gyerekektől, mint amennyit ők kaptak tőlem, és csak reménykedni tudok abban, hogy foglalkozásunk ideje alatt, hozzátettem valamit a gondolkodásukhoz, az érzéseikhez, a szellemükhöz vagy csak szimplán egy olyan ember maradok az életükben, akihez mindig fordulhatnak segítségért.

Lőrinc Timi ünnepi gondolatai az évfordulóra

A tavalyi szemle egyik zsűrijeként megtapasztalhattam, milyen az, mikor egy amatőrnek nevezett fesztiválon, egyszer csak eltűnik ennek a jelzőnek a létjogosultsága. Megszületett Vajdaságban a hatodik profi színház. Az Egy bolond százat csinál előadás közben ismét éreztem azt a fajta szeretet a színház iránt, ami amióta profi színész vagyok, kiveszett belőlem. Mai napig élénken él bennem a zenekar bevonulása és játéka, a technikai igé-

nyesség, a színészek lubickolása a szerepekben, a rengeteg jó poén, és azoknak tökéletes elcsatánása, a precíz rendezői munka, és természetesen a KÖKÖRC SIN. :D Isten éltesse a kupuszinai színjátszást, magunknak pedig azt kívánok, hogy még jó sok évig láthassunk tőlük ilyen tökéletes előadásokat!

Lőrinc Tímea

A TALÁLKOZÁS
NEM
TRÉFAMESTER!

A zsűrik

Brestyánszki
Boros Rozi

író, dramaturg

Zentán született 1970-ben.

A gimnázium elvégzése után az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékére iratkozott, később a szabadkai Tanítóképző Főiskolán diplomázott, szakképzését az Óvóképző Egyetemen szerezte mint iskoláskor előtti gyerekek képzőművészeti nevelője.

1998-tól a szabadkai Népszínházban helyezkedett el, és röviddel ezt követően már dramaturgiai munkákat is végzett. 2004-től hivatalosan is a Magyar Társulat dramaturgja. A hivatásos színházi munkája mellett foglalkozott drámapedagógiai munkával is, az amatőr és diákszínházi társulatok képzésével. 2007-ben a szabadkai Színitanoda vezetője.

Angol, német és szerb nyelvből fordít. Drámáit, novelláit, fordításait és esszéit számos más kiadványban és online felületeken is publikálta.

Három önálló kötete jelent meg. 2005-ben az újvidéki Fórum kiadóház gondozásában publikálták a *Decennium* című színháztörténeti könyvét, amely a szabadkai magyar színháztörténet 1995-től 2005-ig terjedő időszakát dolgozza fel. 2010-ben

a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent *Színházi alapok amatőröknek* című kézikönyve. 2015-ben a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent a *Hullám* című drámakötete, amely öt önálló színművet tartalmaz. 2016-ban a Selinute gondozásában megjelenő *A felejtés ellen* c. antológiában a *Vörös* c. drámáját publikálták.

Szeret kísérletezni és kíváncsi.

Fridrik Noémi
színművész

Fridrik Noémi Vajdaságban született, Kupuszinán a József Attila Általános Iskolába járt. „Már akkor tudtam, színésznő szeretnék lenni, és ebben a családom maximálisan támogatott. Az iskolai színjátszó körbe, balettra, néptánra, társastánra, zongorára, szolfézásra, énekkarra és zenekarra is jártam a nyolc év alatt, majd mikor elérkezett a felvételi ideje, Pécsre kerültem a Babits Mihály Gyakorló Gimnáziumába, ahol egy csodálatos irodalom tanárnő vett a szárnyai alá, Szász-Kolumbán Olga személyében. Német tagozatra jártam, de több időt töltöttem a Pódium színjátszó szakkörben, versenyeken, mint a németórán. Onnan egyenes út vezetett a főiskolára. Először felvételt nyertem Babarcsi László Kaposváron induló osztályába. 2006-ban végeztem a főiskolán, ahonnan Nyíregyházi Móríc Zsigmond Színházhoz szerződtem. Immár 13. éve vagyok a társulat tagja, ahol fantasztikus szerepeket játszhattam el.”

Lehetősége volt több színháznál vendégjátsszani. Kooprodukcióban a Katona József Színház és a Szputnyik Hajózási Társasággal Shakespeare *Szentivánéji álom* darabját mutatták be, ahol Heléna szerepét játszotta, míg főiskolai vizsgaelőadásukban Hermia lehetett. Tatabányán és Győrben is eljátszhatta Egressy Zoltán *Portugál* c. darabjában Masni szerepét, illetve az Egri Pincészház *Tanulmány a nőkről* c. darabjában dr. Képes Vera volt.

„2015 és 2016-ban megszülettek a lányaim és az idei évadban tértem vissza a színpadra. Jelenleg Shakespeare *Macbeth*, Feydeau *A balek (A hülyéje)*, illetve Cloud Magnier Oscar című darabjában láthat a nagyközönség.”

Czajlik József színházi rendező, színész

1975. június 1-jén született Duna-szerdahelyen. A kassai magyar tanítási nyelvű ipariskolában érettségizett 1993-ban. Ezt követően a *Kassai Thália Színház*, majd 1994–1995-ben a *Komáromi Jókai Színház*, 1995–1997-ben ismét a Thália tagja lett. 1997–2002 között rendezést tanult Pozsonyban, majd a budapesti Bárka Színház főrendezője lett. A Komáromi Jókai Színház-beli Amadeus-rendezése 2001-

ben a kisvárdai Határon Túli Magyar Színházi Fesztiválon fődíjat, a budapesti Országos Stúdiószínházi Fesztiválon rendezői különdíjat kapott. Az Amadeusból tévéfilmet is rendezett. 2007-ben Gál Tamással Epopteia néven színházi műhelyt alapított. Jelenleg a Kassai Thália Színház igazgatója.

JEGYZTEK**SÚGÓ**

A TALÁLKOZÓ
NEM
TRÉFAMESTER!

impreszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIV. Találkozójának színlapja
Kiadja a kupuszini Petőfi Sándor Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet
és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Nagy Kornélia munkája
nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita • Munkatársak: Bíró Tímea,
Hajvert Lódi Andrea, Oláh Tamás, Szerda Zsófia • A rendezvény fotósa: Stock János és Szerda Zsófia
• A Súgó színlap online is elérhető és leolvasható a mellékelt QR-kódon • 2019 április, Kupuzsina

